

Urticaria

meer weten, een betere kennis
is een mooier leven

Urticaria is een van de meest voorkomende huidziekten. Het is een gevarieerde en complexe ziekte¹. Aan de hand van deze brochure zal je de verschillende types urticaria en de mechanismen ontdekken die aan de basis kunnen liggen van de verschillende symptomen. Je zal begrijpen hoe urticaria wordt gediagnosticeerd.

Het stellen van deze diagnose zal gebeuren met de hulp van een arts die je zal begeleiden en samen met jou de meest optimale behandeling zal zoeken.

Met dank aan
Prof. Dr. De Haes van het UZ Leuven en
Dr. Stockman van het AZ Delta
voor hun medewerking.

- 1** Wat is urticaria **6**
- 2** Zijn er verschillende soorten urticaria? **9**
- 3** Hoe ontstaat urticaria? **12**
- 4** Wat zijn de gevolgen voor de levenskwaliteit? **14**
- 5** Zoeken naar uitlokkende factoren. wat kan uw arts doen? **18**
- 6** Welke behandelingen bestaan er voor urticaria? **28**
- 7** Kom in actie tegen urticaria **34**
- 8** De wekelijkse activiteitscore van urticaria (UA57) **36**

De meest gekende vorm is acute contacturticaria die kortstondig optreedt, bijvoorbeeld na het aanraken van netels.

1

Wat is urticaria?

Urticaria komt van het Latijnse *Urtica* (*netel*).

De meest gekende vorm is acute contacturticaria die kortstondig optreedt, bijvoorbeeld na het aanraken van netels.

Urticaria wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van de volgende symptomen¹:

- **BULTJES** : licht gezwollen rode vlekken op de huid met een centrale bleke opklaring, soms ook urticariële letsels of kwaddels genoemd. Ze kunnen in grootte variëren van een paar millimeter tot een paar centimeter groot.

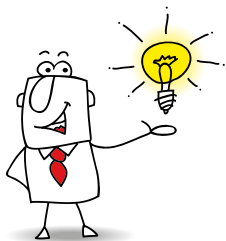
Afzonderlijke kwaddels verdwijnen typisch binnen de 24u, maar er kunnen steeds nieuwe kwaddels opkomen. Het lijkt soms of de bultjes verspringen.

- **JEUK** : ook wel pruritus genoemd. De bulten jeuken hevig. Een pijnlijk of een branderig gevoel is mogelijk, maar eerder uitzonderlijk.

- **ANGIO-OEDEEM** : urticaria kan gepaard gaan met angio-oedeem, maar deze onderhuidse zwellingen van vocht kunnen soms ook het enige verschijnsel van urticaria zijn.

Angio-oedeem komt vooral voor ter hoogte van de oogleden, wangen en lippen maar kan ook verschijnen op de handen, geslachtsdelen en op de voeten. De zwellingen ontstaan net zo plotseling als de bulten. Angio-oedeem jeukt meestal niet, maar kan wel pijnlijk zijn. Ook duurt het vaak langer voordat het weg is.

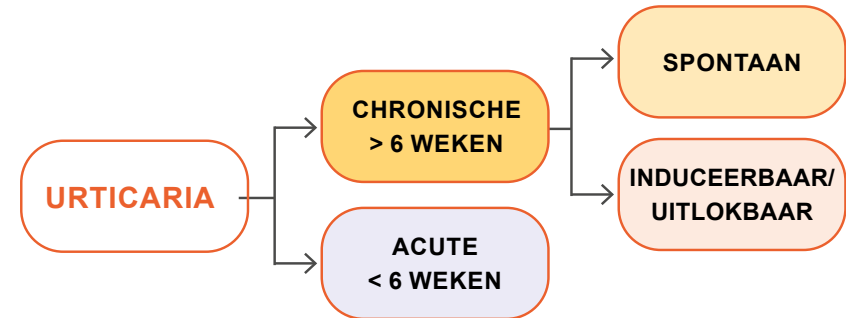

Goed om te weten²:
urticaria veroorzaakt
GEEN littekens en is
NIET besmettelijk!

2

Zijn er verschillende soorten urticaria?

Er zijn verschillende types urticaria in functie van de duur, (*hoelang je al last hebt van opstoten*) en de uitlokkende factoren.

Verschillende soorten urticaria vereisen verschillende behandelingen³

• ACUTE URTICARIA :

- verschijnt plotseling en verdwijnt spontaan na een paar dagen of weken.
- ontstaat door een gekende/aantoonbare factor (*brandnetels, infectie, voedsel, medicijnen,...*).
- 20% van de bevolking zal één keer in zijn leven een uitbraak van urticaria ervaren¹. Acute urticaria is de meest voorkomende vorm bij kinderen.

• CHRONISCHE URTICARIA :

- Artsen spreken van chronische urticaria wanneer dit gedurende ten minste zes weken aanhoudt.
- Chronische urticaria bestaat uit 2 vormen, **spontaan** en **uitlokbaar**.

Het begrip “**spontaan**” verwijst naar het plotselinge ontstaan van symptomen **zonder** aantoonbare of gekende factor.

Chronische urticaria duurt tenminste zes weken. **Chronische urticaria kan tot 1% van de bevolking treffen.¹**

Hoewel alle leeftijdsgroepen kunnen worden getroffen, komt chronische spontane urticaria meer voor bij de **20-40-jarigen en twee keer meer bij vrouwen dan bij mannen.¹**

“Chronische geïnduceerde urticaria” kan worden uitgelokt door verschillende soorten externe factoren zoals druk op de huid, koude, warmte, inspanningen, water, trillingen en de zon. Meer op pagina 24.^{1,2}

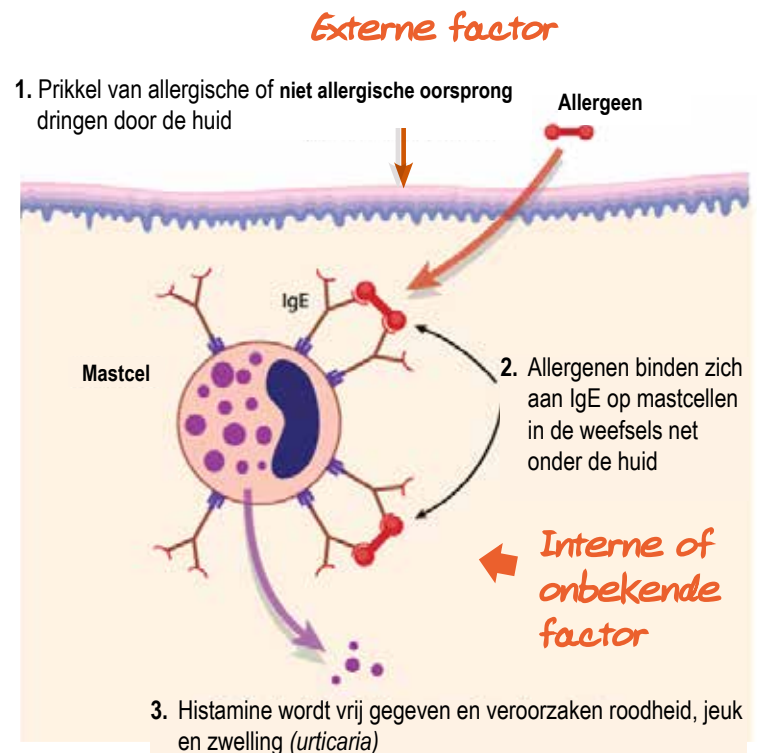
20% van de bevolking zal één keer in zijn leven een uitbraak van urticaria ervaren.⁴

2/3 van de chronische urticaria zijn spontane chronische urticaria zonder een aantoonbare uitwendige oorzaak.¹

In ons lichaam vervullen de mastcellen, die goedaardige cellen zijn, zowat de rol van “grenspolitie”.

Bij patiënten die lijden aan urticaria, worden de mastcellen overmatig geactiveerd. Dit veroorzaakt een onnodige ontstekingsreactie.

De overactieve mastcellen geven bij urticariapatiënten te pas en te onpas stoffen vrij (*histamine*) die jeuk, rode bultjes en onderhuidse zwellingen kunnen veroorzaken.

IgE: immunoglobuline E

De mastcellen van het immuunsysteem bevinden zich vooral op plaatsen waar het lichaam in direct contact komt met de omgeving. In het bijzonder ter hoogte van de huid maar ook in de slijmvliezen van het maag-darmkanaal en de luchtwegen.

1. Bij urticaria gaan prikkels de mastcellen activeren. Deze prikkels kunnen uitwendige factoren zijn, maar kunnen ook van binnen het lichaam komen. Vaak is de exacte prikkel niet gekend.
2. De mastcellen geven stoffen vrij zoals histamine.
3. Vrijzetting van histamine veroorzaakt:
 - a) jeuk
 - b) openzetten van bloedvaten waardoor roodheid en zwelling op de huid kunnen verschijnen.

(Zie pagina's 19-27 voor meer informatie over de uitlokkende factoren van urticaria)

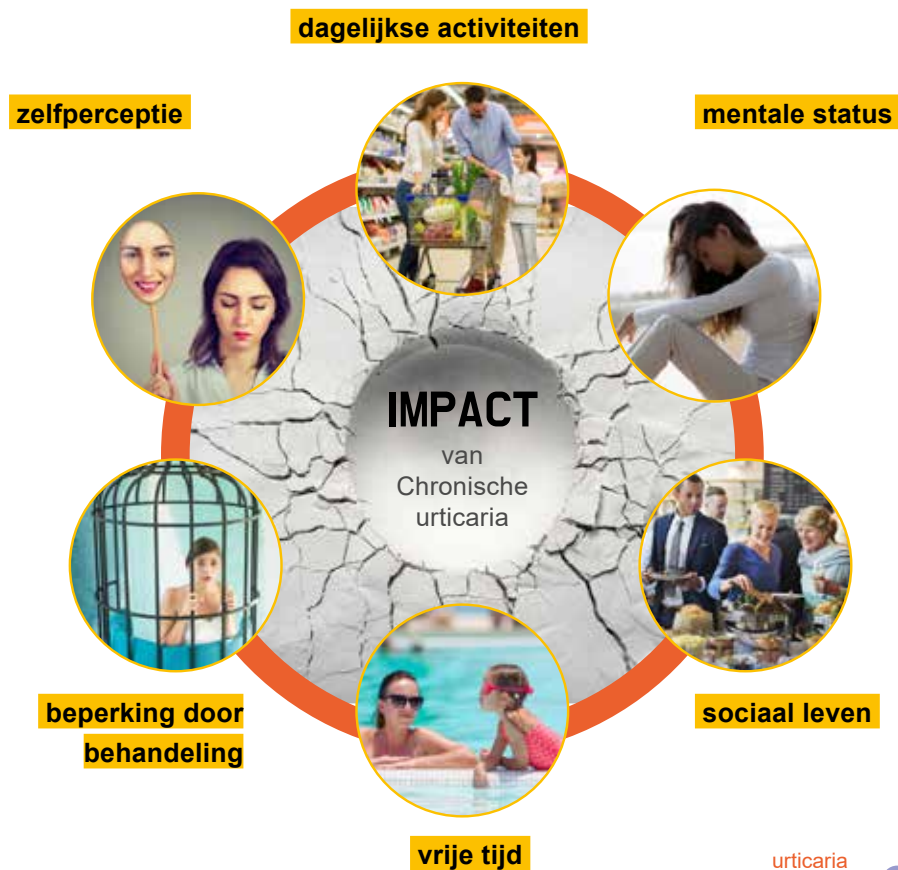
4

Wat zijn de gevolgen van urticaria op de levenskwaliteit?^{1,6}

De soms uitgebreide kwaddels en het angio-oedeem kunnen zeer zichtbaar aanwezig en confronterend zijn. De jeuk geeft dan weer aanleiding tot slaap- en concentratiestoornissen.

Lijden aan urticaria is vervelend en kan lichamelijke en mentale gevolgen hebben. De levenskwaliteit kan ernstig worden verstoord^{1,6}.

Bij chronische spontane urticaria veroorzaakt de onvoorspelbaarheid van de aanvallen een bijkomende stress.

«Toen ik ongeveer 20 jaar was, kreeg ik voor het eerst te maken met urticaria. Die opstoot heeft toen meer dan 3 maanden geduurd.

De jaren daarop kwamen de aanvallen steeds vaker voor. Ik wist nooit wanneer het zou opkomen. Daardoor was ik steeds zeer zenuwachtig.

Telkens wanneer er een opstoot was, sliep ik heel slecht omdat de jeuk 's nachts vaak het ergste was. Ik durfde niet meer buiten komen omdat ik er echt niet goed uitzag. Vakanties en uitstapjes naar het strand waren dingen die mij angst bezorgden.

Uiteindelijk begon ik meer en meer uitstapjes met vrienden te vermijden. Ik vond het zelfs niet de moeite om aan een vriendje te denken.

Deze ziekte, die niet zo erg lijkt, heeft me uiteindelijk totaal geïsoleerd.

Ik moest werk gaan zoeken maar ik verloor alle vertrouwen in mijzelf.

Gelukkig werd ik door een zeer dynamische dermatoloog behandeld.

Ook heb ik de gelegenheid gehad om andere patienten zoals ik, te ontmoeten.» Katrien

5

Zoeken naar uitlokkende factoren. Wat kan uw arts doen?

De onderzoeken zijn verschillend volgens de vorm van urticaria. Bijkomende testen, zoals bloedtesten, allergietesten kunnen noodzakelijk zijn.

Het opsporen van mogelijke uitlokkende factoren gebeurt best door een specialist. Die zal samen met jou de verschillende kenmerken van jouw opstoten doorlopen.

«Hoe vaak komen de opstoten voor?»,

«Hoelang duren ze?»,

«Wanneer komen ze voor?»,

«Hoeveel last bezorgen ze je?».

Je kan als patiënt de ernst in kaart brengen door een score bij te houden (*UAS7*). Verderop in dit boekje kan je meer uitleg vinden over dit dagboek.⁸

Netelroos, ook bekend als urticaria, is een soort huiduitslag met rode, verheven/verdikte, jeukende bultjes. De afzonderlijke bultjes blijven niet langer dan 24u en laten geen littekens na.²

Omgevingsallergenen

Stress

Voedingsmiddelen

Geneesmiddelen

Regelmatige infecties

Genetische aanleg

ORZAKEN VAN ACUTE URTICARIA (*urticaria van korte duur*)

Er zijn vele oorzaken die kunnen leiden tot acute urticaria^{2,9}:

- Contact met bepaalde stoffen die urticaria kunnen uitlokken
- Bepaalde geneesmiddelen
- Een voedingsmiddel
- Een infectie
- Omgevingsallergenen

Contact met bepaalde stoffen⁹

Deze vorm van urticaria wordt contacturticaria genoemd. Dit wordt gekenmerkt door het optreden van urticaria symptomen enkel na contact van de huid met bepaalde stoffen. Deze letsels blijven meestal beperkt tot de plaats van het contact.

Contacturticaria kan van allergische oorsprong zijn, bijvoorbeeld in contact met bepaalde voedingsmiddelen, cosmetica of latex (*handschoenen*). Meestal is een niet-allergische reactie, te wijten aan een contact met prikkelende stoffen zoals: brandnetels, processierupsen of kwallen.

Bepaalde geneesmiddelen^{2,9}

Verschillende geneesmiddelen kunnen urticaria veroorzaken. Vaak gaat het om antibiotica, ontstekingsremmers en pijnstillers. Wees echter voorzichtig, neem nooit zelf de beslissing om met een geneesmiddel te stoppen/starten zonder er met je arts over te spreken.

Voedsel²

Urticaria ten gevolge van voedsel is de meest voorkomende vorm van acute urticaria. Alle mogelijke voedingsmiddelen, kleurstoffen of bewaarmiddelen kunnen aanleiding geven tot urticaria bij personen die hier gevoelig voor zijn. Urticaria die vrij snel (*binnen het uur na inname van de voeding*) ontstaat, kan een teken zijn van voedselallergie.

Een infectie²

Urticaria kan uitgelokt worden door een infectie in het lichaam. Vooral bij kinderen wordt infectie als belangrijke oorzaak gezien.

Gecombineerde oorzaken²

Bij veel mensen gaan urticaria pas opkomen wanneer verschillende prikkels samen voorkomen. Bv: een infectie én een geneesmiddel.

ORZAKEN VAN INDUCEERBARE CHRONISCHE URTICARIA

Chronische urticaria die door externe factoren veroorzaakt worden noemen we uitlokbare. Deze onderscheidt zich van spontane chronische urticaria, die spontaan verschijnen en niet door externe factoren worden uitgelokt. Bij uitlokbare chronische urticaria kunnen fysische factoren (*warmte, koude, licht, druk, ..*) een rol spelen.

Koude^{2,10}

Koude urticaria is een zeldzamere vorm van fysische urticaria. Naast lage temperaturen, kan een relatief grote temperatuurdaling ook leiden tot de symptomen. De huid en de slijmvliezen reageren binnen enkele minuten na contact met koude lucht, koude vloeistoffen of koude objecten, met de verschijning van jeuk, roodheid en urticariële bultjes. Het gebeurt soms ook dat de symptomen slechts verschijnen op het ogenblik dat de temperatuur terug stijgt.

Warmte²

Een zeer zeldzame vorm van fysische urticaria is warmte-urticaria. Dit veroorzaakt snel jeuk, roodheid en het verschijnen van kwaddels bij een passieve opwarming van de huid. Hete baden, sauna's, warme dranken, kruidige gerechten of zonnebaden zijn typische situaties die tot een aanval van urticaria kunnen leiden.

Dermografisme²

In deze veel voorkomende vorm van urticaria worden de huidletsels binnen de paar minuten uitgelokt door druk en wrijving op de huid.

Druk²

Door bijvoorbeeld het dragen van een rugzak, kan bij sommigen, met vertraging, dit verschijnsel veroorzaken. Het mechanisme waardoor de wrijving op de huid de afgifte van histamine stimuleert, is nog niet met zekerheid gekend.

Zonlicht^{2,11}

Bij urticaria door lichtovergevoeligheid verschijnen de kenmerkende bultjes en jeuk onder invloed van licht, en meer in het bijzonder door zonlicht. Zonnecrèmes met een hoge beschermingsfactor bieden een relatief eenvoudige bescherming tegen de gevolgen van de zon.

Verhoging van de lichaamstemperatuur^{2,8,12}

In deze vorm, die cholinerge of inspanningsurticaria wordt genoemd, gaat het verschijnen van de kenmerkende letsels en jeuk gepaard met een verhoogde lichaamstemperatuur, meestal tijdens het beoefenen van een sport. De symptomen van deze vorm van urticaria onderscheiden zich van de symptomen van andere vormen van urticaria. Het zijn meestal bultjes met de grootte van een speldenknop, die binnen 2 tot 20 minuten na de verhoging van de lichaamstemperatuur op een rode huid verschijnen en meestal eerst in het bovenste gebied van het lichaam/de nek. Deze bultjes kunnen echter ook in grootte toenemen en samenkomen om grotere plaques te vormen. De aanvallen worden vaak gevolgd door een periode van 8 tot 24 uur zonder symptomen.

OORZAKEN VAN CHRONISCHE SPONTANE URTICARIA

Het begrip “spontane” verwijst naar het plotse ontstaan van de symptomen zonder op het eerste zicht een duidelijke opspoorbare oorzaak.

Opstoten en last van urticaria kunnen we oplossen en verbeteren ook al kennen we de oorzaak niet.

Bij patiënten die lijden aan spontane chronische urticaria, is het doel van de behandeling een volledige symptoom controle te bekomen.

Om u in de mogelijkheid te stellen om zelf de evolutie en de symptomen van uw urticaria te evalueren, vind je een vragenlijst op de pagina's 41-43. Jouw antwoorden zullen je arts helpen om de doeltreffendheid van jouw behandeling te beoordelen.

Urticaria - UAS7 Dagboek

Naam Patient: _____

		Aantal bultjes per 24 u.				Jeuk (gratities)			
		0	<20	20-50	>50 of grote diffuuse wildebultjes	0	1	2	3
		(Geen)	(Licht)	(Matig)	(Slecht)	(Geen)	(Licht)	(Matig)	(Slecht)
Dratum	Dag	Score van 0 tot 3	Score van 0 tot 3	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte				
14/05	1	2	2	4					
15/05	2	2	2	4					
16/05	3	2	2	4					
17/05	4	2	2	4					
18/05	5	2	2	4					
19/05	6	2	2	4					
20/05	7	2	2	4					
Tot. score		14	14	28					
Dratum	Dag	Score van 0 tot 3	Score van 0 tot 3	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte				
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
Tot. score									

Het doel van de behandeling bestaat erin te streven naar een compleet symptoom-vrij zijn en het verbeteren van de levenskwaliteit.⁸

1. Het elimineren van de uitlokkende factor wanneer deze gekend is, is de eerste maatregel van elke behandeling voor urticaria⁸. Verschillende strategieën kunnen hiervoor samen met de arts worden uitgewerkt. Je vindt hierover advies in het hoofdstuk “**uitlokkende factoren**” vanaf pagina’s 19-27 van deze brochure.

2. Behandeling met geneesmiddelen

De antihistaminica

Er bestaan duidelijke richtlijnen voor de behandeling van urticaria of netelroos. Antihistaminica zijn de hoeksteen voor de behandeling van urticaria. Meestal worden deze 1x per dag of meer ingenomen. Er zijn verschillende soorten antihistaminica, je arts zal samen met jou uitzoeken welke de meest aangewezen is.

De netelroos zal bij een groot aantal patiënten verbeteren na een paar

weken behandeling met antihistaminica. Als dit niet zou werken, kan je arts je voorstellen om de dosis te verhogen.⁸

Bij één patiënt op de 4 met chronische urticaria, zijn antihistaminica niet voldoende om de symptomen te verlichten. In dergelijk geval kan je arts je een bijkomend geneesmiddel voorschrijven in combinatie met jouw antihistaminica¹⁴.

Andere behandelingen in combinatie met antihistaminica

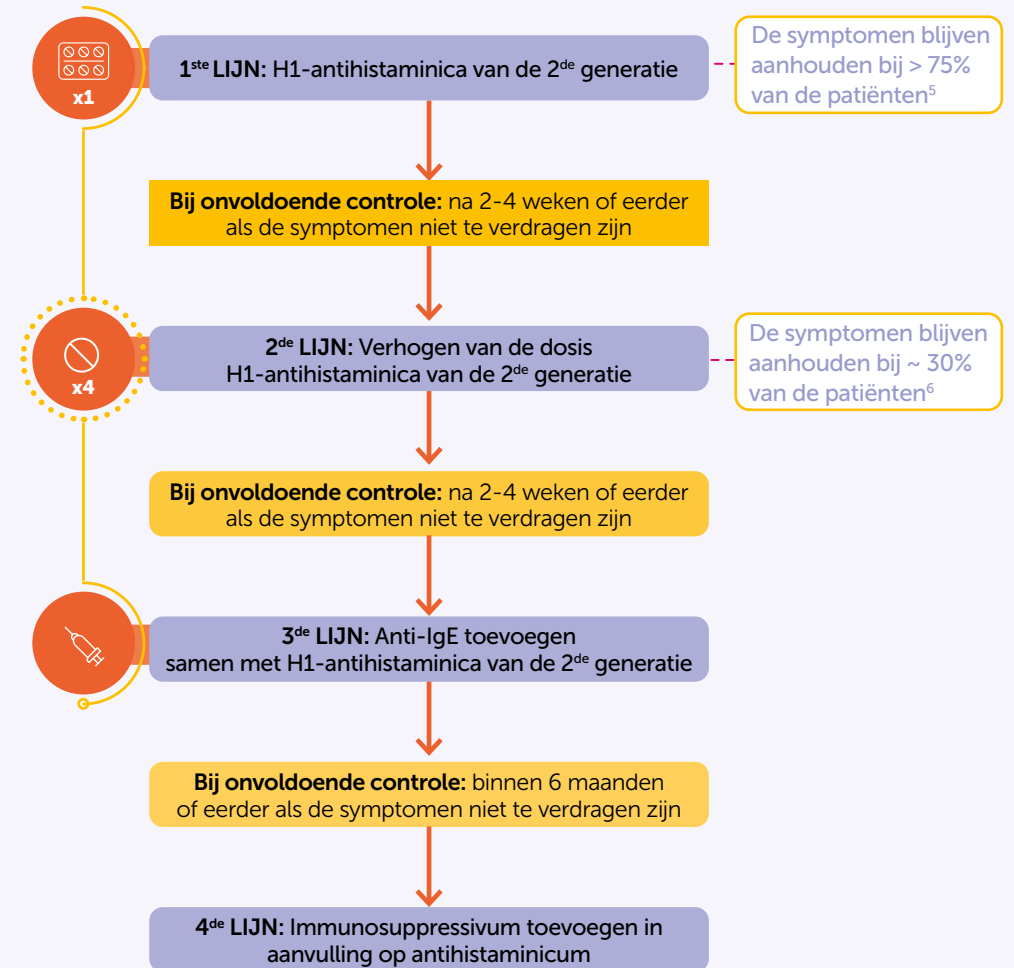
Als antihistaminica niet voldoende helpen, kan voor patiënten, die langer dan 6 maanden last hebben zonder duidelijke uitlokbare factoren, een anti-IgE behandeling worden opgestart.

Immunosuppressiva kunnen enkel voor de ernstige vormen, niet langdurig en mits goed opvolging van bloeddrukmeting en bloednames.

Bij bijzonder sterke aanvallen kunnen orale corticosteroïden worden voorgeschreven, maar voor niet langer dan 10 dagen. Men moet zich ervan bewust zijn dat repetitief en langdurig gebruik van corticosteroïden niet is aanbevolen, gezien de bijwerkingen die kunnen optreden⁸.

Andere therapieën worden soms nog gegeven zoals leukotriëen-antagonist als je arts dat in jouw individueel geval nodig acht, maar wordt niet standaard aanbevolen in de wetenschappelijke richtlijnen.

Internationale richtlijnen voor de behandeling van chronische spontane urticaria⁸

3. Blijf ondanks deze tegenslag toch van het leven genieten¹⁵⁻¹⁷

De medicamenteuze behandeling van chronische urticaria kan ondanks alles ontoereikend zijn. Patiënten blijven met hun symptomen van urticaria verder leven en lijden elke dag. Voor hen is de steun van familie en vrienden, en zelfs psychologische hulp essentieel.

Een andere bevinding is dat stress en angst vaak voorkomen bij patiënten met urticaria.

Stress kan een negatieve invloed hebben op de urticaria.

Stress heeft schadelijke effecten zowel op het mentale als op het fysieke welzijn van de mens. Het belang van stressbelasting en de gevolgen ervan op de gezondheid, is zeer individueel en verschilt van de ene persoon tot de andere.

Lichamelijke en geestelijke ontspanning

Verschillende methoden laten toe om lichaam en geest optimaal te ontspannen.¹⁵⁻¹⁷ Het volstaat ondermeer wanneer men thuis komt, zich gedurende een half uurtje te ontspannen of naar zachte muziek te luisteren. Een wandeling in de frisse lucht en lichamelijke beweging (*fietsen, wandelen*) helpen ook om stress te bestrijden en hebben een positieve invloed op het geestelijk welzijn. Geniet ook van de ontspanningsactiviteiten waarop je wordt uitgenodigd en aarzel niet om jouw familie en vrienden bij je thuis uit te nodigen.

A person is seen from behind, performing a yoga pose (Tree Pose) on a rocky outcrop. They are wearing a white tank top and dark blue leggings. Their arms are raised, with hands joined in a prayer position above their head. The background features a vast, green mountain range under a clear sky, with a calm lake in the foreground. A tall, thin evergreen tree stands to the right of the person.

We maken een fundamenteel onderscheid tussen lichamelijke en psychische (*geestelijke*) ontspanningstechnieken. Onder lichamelijke ontspanningstechnieken vinden we de Jacobson progressieve ontspanning van de spieren, yoga, tai chi of qi gong. Het doel van deze technieken is het bewerken van de spieren en de ademhaling. Om de geest te ontspannen, moet men mentale technieken gebruiken. De mens is zo heel goed in staat om zijn geest te kalmeren door zich te concentreren op een rustig verhaal of beeld. Mentale ontspanning leidt automatisch tot lichamelijke ontspanning. De methoden die hiervoor gebruikt worden zijn bijvoorbeeld visualisatie-oefeningen, autogene training, ontspanningsoefeningen of meditatie.

7

Kom in actie tegen urticaria

Er bestaan verschillende soorten urticaria en er zijn verschillende onderliggende oorzaken, die zich kunnen associëren. Het is soms uiterst moeilijk om de oorzaak van urticaria te identificeren. Om met urticaria te kunnen omgaan, is het belangrijk te begrijpen over welke vorm het precies gaat, want de behandeling zal afhangen van de diagnose.

Vermijd echter om uw onderzoek alleen te voeren en de tips die je op het internet zou vinden, te volgen, maar consulteer eerder je arts.

In de afgelopen jaren is er vooruitgang geboekt en het onderzoek gaat vandaag nog verder.

**BESPREEK DIT MET JE
DERMATOLOG OF ARTS !**

stopnetelroos.be

een informatieve website voor iedereen

Vind ons op facebook & instagram

<https://www.facebook.com/Stopurticaria/>

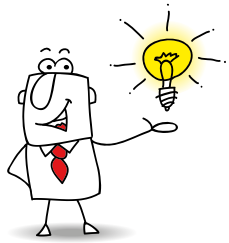
https://www.instagram.com/stop_urticaria/

8

De wekelijkse activiteitscore van urticaria (UAS7)

Als je lijdt aan chronische spontane urticaria, kan je zelf de evolutie van jouw ziekte volgen, dankzij de UAS7-vragenlijst.

De informatie die je hebt verzameld, zal nuttig zijn voor je dokter en zal hem in staat stellen om de evolutie van uw urticaria te beoordelen.

Dagelijkse UAS-score (0 tot 6) =
score van de intensiteit van de jeuk
+ score van het aantal bultjes⁸

De UAS7 is de som van de dagelijkse
UAS-scores over 7 dagen.
Elke dag wordt u gevraagd om een
score van 0 tot 3 te geven voor
het aantal bultjes op uw lichaam
en ook een score van 0 tot 3 voor
de intensiteit van de jeuk (zie
onderstaande tabel). De dagelijkse
UAS-score varieert dus van 0 tot 6 en
de UAS7-score van 0 tot 42.⁸

Intensiteit van de jeuk (0 tot 3)

Aantal bultjes (0 tot 3) per 24u.

0	Geen	« Ik heb nooit jeuk gevoeld, het stoort me helemaal niet »
1	Lichte	« Ik heb het nauwelijks gevoeld, het jeukt enkel van tijd tot tijd »
2	Matige	« Het jeukt en het stoort me echt »
3	Intense	« Ik word gek van de jeuk. Ik zou me de huid kunnen afrukken. Ik slaap sinds dagen niet meer »

+

0	Geen	
1	Lichte < 20	
2	Matige 20-50	
3	Intense > 50 of grote samenvloei- ende vlekken	

UAS7-score (wekelijkse)

De som van de dagelijkse UAS van de week (0 tot 42)

DAG	Dagelijkse UAS
Maandag 5 ... (0 tot 6)
Dinsdag	+ ... 3 ... (0 tot 6)
Woensdag	+ ... 6 ... (0 tot 6)
Donderdag	+ ... 4 ... (0 tot 6)
Vrijdag	+ ... 2 ... (0 tot 6)
Zaterdag	+ ... 4 ... (0 tot 6)
Zondag	+ ... 5 ... (0 tot 6)
	= UAS 7 - score
	.. 29 .. (0 tot 42)

Urticaria - UAS7 Dagboek

Naam Patiënt :

.....

Stempel van de arts

Aantal bultjes per 24 u.				Jeuk (pruritus)			
0	<20	20-50	>50 of grote samen-vloeiende vlekken	« Ik heb nooit jeuk, het stoort me helemaal niet »	« Ik merk het nauwelijks, alleen af en toe wat jeuk »	« Ik heb meestal jeuk, ik heb er vrij veel last van »	« Die vervelende jeuk maakt me gek, ik zou mijn huid er wel af willen trekken. Ik heb al dagen niet geslapen »
Score 0 (Geen)	Score 1 (Lichte)	Score 2 (Matige)	Score 3 (intense)	Score 0 (Geen)	Score 1 (Lichte)	Score 2 (Matige)	Score 3 (intense)

Datum	Dag	Bultjes Score van 0 tot 3	Jeuk (pruritus) Score van 0 tot 3	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte
11/02	1	2	3	5	
12/02	2	1	2	3	
13/02	3	3	3	6	
14/02	4	2	2	4	
15/02	5	1	1	2	
16/02	6	2	2	4	
17/02	7	2	3	5	
Score total		13	16	29	

Fictief voorbeeld ter illustratie om dit dagboek in te vullen

Datum	Dag	Bultjes Score van 0 tot 3	Jeuk (pruritus) Score van 0 tot 3	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
Tot. score					

	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
Tot. score					

Urticaria - UAS7 Dagboek

Datum	Dag	Bultjes Score van 0 tot 3	Jeuk (pruritus) Score van 0 tot 3	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				

Urticaria - UAS7 Dagboek

Datum	Dag	Bultjes Score van 0 tot 3	Jeuk (pruritus) Score van 0 tot 3	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				

Urticaria - UAS7 Dagboek

Datum	Dag	Bultjes	Jeuk (pruritus)	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte
		Score van 0 tot 3	Score van 0 tot 3		
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				

Urticaria - UAS7 Dagboek

Datum	Dag	Bultjes	Jeuk (pruritus)	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte
		Score van 0 tot 3	Score van 0 tot 3		
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				

 NOVARTIS | Reimagining Medicine

Verantwoordelijke uitgever :
Novartis Pharma nv
Medialaan 40 - 1800 Vilvoorde
BE2104091883 - 09/04/2021